

Bruselj, 16. februar 2023
(OR. en)

6043/1/23
REV 1

MI 80
COMPET 77
IND 36

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Dolgoročna konkurenčnost in produktivnost – Notranji trg pri tridesetih in v
prihodnje
– orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva za orientacijsko razpravo o dolgoročni konkurenčnosti in produktivnosti – Notranji trg pri tridesetih in v prihodnje.

Dopis predsedstva Dolgoročna konkurenčnost in produktivnost – Notranji trg pri tridesetih in v prihodnje (orientacijska razprava, Svet za konkurenčnost, 2. marec 2023)

Moč in odpornost EU ter njen ugled v svetu so odvisni od njenega ekonomskega učinka in od konkurenčnosti njenega gospodarstva. S tega vidika podjetja in industrija EU uživajo prednost delovanja na odprtem vseevropskem trgu, ki ga označujejo učinkovita konkurenca, konkurenčne cene energije, stabilno regulativno okolje, inovacije in dostop do kapitala, pa tudi prednost povezanosti s svetovnimi trgi. Enotni trg je obsežen domači trg, na katerem lahko podjetja EU rastejo in konkurirajo na svetovni ravni. Tako je že 30 let.

V zadnjih letih pa se evropsko gospodarstvo sooča z velikimi izzivi. COVID-19, inflacija, visoke cene energije in nezakonita invazija Rusije na Ukrajino so močno spremenili stvarnost, v kateri delujejo podjetja EU. Z večjo geoekonomsko konkurenco vodenijo tržna načela na svetovni ravni. Evropski svet je v sklepih z dne 15. decembra 2022 ter 9. in 10. februarja 2023 poudaril potrebo po ukrepanju EU. Komisija je 1. februarja 2023 predstavila *Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age* (Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za dobo z neto ničelnimi emisijami), z namenom zagotoviti spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti EU za tehnologije in izdelke z neto ničelnimi emisijami, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev EU.

Evropa se mora poleg trasiranja poti k neto ničelnosti in reševanja vprašanja kratkoročnih potreb podjetij lotiti tudi dolgoročnih gospodarskih izzivov. Evropski svet je decembra 2022 poudaril, da se mora EU posebej lotiti tudi vrzeli v rasti in inovacijah med Evropo in njenimi globalnimi tekmeci, Komisijo pa pozval, naj predstavi strategijo za spodbujanje konkurenčnosti in produktivnosti. Ta zaključek je ponovil 9. februarja, tej temi pa se bo posvetil tudi na zasedanju 23. in 24. marca 2023.

Komisija bo marca 2023 predstavila sporočilo „Enotni trg pri tridesetih“, s katerim bo opozorila na 30-letnico enotnega trga. Sporočilo bo skupaj z letnim poročilom o enotnem trgu za leto 2023 in pregledom enotnega trga osvetlilo pomen enotnega trga in tudi nadaljnje korake v smeri njegove okrepitve.

Po pričakovanjih bo s temi pobudami zagotovljena trdna podlaga za usmeritev EU k boljši konkurenčnosti in odpornejšemu gospodarstvu.

Evropski model dolgoročne konkurenčnosti

Da bi se produktivnost in rast vrnila na pravi tir, moramo opredeliti dolgoročni evropski model konkurenčnosti – odločen načrt za krepitev konkurenčnosti EU.

Obeleževanje 30-letnice enotnega trga se že samo po sebi ponuja kot izhodišče za razpravo o podrobnostih takšnega načrta. Enotni trg nam mora biti še naprej močno gonilo za delovna mesta, podjetništvo, zeleni prehod in trajnostno rast v naslednjih tridesetih letih. Analize kažejo, da bi popolnoma delujoč enotni trg v EU vsako leto lahko ustvaril skupne gospodarske koristi v višini približno 12 % dodatnega BDP. Te priložnosti ne smemo zapraviti.

Vendar pa mora celovita evropska strategija za produktivnost in konkurenčnost seči še dlje. Seči mora na vsa relevantna področja politike, od katerih sta odvisni produktivnost in konkurenčnost podjetij na svetovnem trgu. Seveda mora temeljiti na temeljnih vrednotah in posebnostih našega gospodarskega modela – tržno gospodarstvo, odprtost, inovacije, trajnostnost, varovanje zdravja in okolja ter podjetjem prijazno okolje. Poleg tega bosta glede na to, da svetovno povpraševanje po nefosilnih proizvodih in storitvah narašča, temelj dolgoročne konkurenčnosti tudi podnebni prehod in dostop do cenovno dostopne nefosilne energije. EU je pri podnebnem prehodu že pred drugimi, a mora to še nadgraditi in postati vodilna sila na trgu tudi na področju zelenih tehnologij. Na koncu bodo takšni dejavniki odločilno vplivali na to, kje bodo podjetja locirala svoje dejavnosti in kje bodo v prihodnosti uživali gospodarsko rast.

V nadaljevanju je predlaganih nekaj stebrov evropskega modela za dolgoročno konkurenčnost:

- *Spoštovanje načel našega tržnega gospodarstva, vključno s poglobljanjem enotnega trga*

Še naprej zagotavljati najboljše možne pogoje za zdravo in odprto gospodarstvo, ki temelji na učinkoviti konkurenci, zasebnih naložbah, prostem gibanju in robustni industrijski politiki, ki omogoča zeleni in digitalni prehod. Okrepiti je treba izvrševanje pravnega reda na področju enotnega trga in preprečevati razdrobljenost.

- *Strateška odprtost v podporo prosti svetovni trgovini*

Prizadevanja za več trgovinskih priložnosti in partnerstev so gradniki povečanja produktivnosti in izboljšanja odpornosti našega gospodarstva. Trgovinska politika je ključna za odpiranje novih strateških trgov in zagotavljanje dostopa do ključnih vložkov vzdolž celotnih vrednostnih verig.

- *Boljše pravno urejanje z zavzetostjo za večjo produktivnost*

Koherenten regulativni okvir, temelječ na visokokakovostnih ocenah učinka, posvetovanjih in evalvacijah. Lotiti se je treba vprašanja nepotrebnih regulativnih bremen. V ta mozaik se uvršča tudi zaveza predsednice von der Leyen, da bodo vsi zakonodajni predlogi morali opraviti preizkušnjo z vidika konkurenčnosti in obravnavati vprašanje morebitnega nesorazmernega učinka na MSP.

- *Inovacije*

Inovacije so ključna komponenta krepitve konkurenčnosti, še posebej na področju tehnologij in proizvodov, ki so potrebni za doseganje ambicioznih evropskih podnebnih ciljev. Med pomembnimi nosilci spodbujanja inovacij v EU so izdatki za R in R, infrastruktura za izmenjavo rezultatov raziskav ter varstvo pravic intelektualne lastnine.

– *Konkurenčna in zanesljiva oskrba z energijo*

Dostop do konkurenčne nefosilne energije in proizvodnje električne energije je ključnega pomena za uresničevanje zelenega in digitalnega prehoda ob trajni konkurenčnosti. Potrebna je previdnost glede nepotrebnih predpisov, da se minimizirajo tveganja za zmanjšanje kapitalskih naložb v energetske sistem, ki bo robusten.

Ministri in ministrice naj izmenjajo mnenja o naslednjih temah za razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 2. marca 2023:

1. Kateri so po vašem mnenju – z vidika pričakovane dolgoročne strategije za konkurenčnost in Sporočila o enotnem trgu pri tridesetih – ključni elementi in ukrepi, da bi EU izboljšala konkurenčnost in produktivnost v prihodnjih desetletjih?
2. Kateri elementi in ukrepi so ključni za spodbujanje podjetij k inovacijam in naložbam v EU?